

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił R. P. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu do pracy w szczególnych warunkach okres pracy od 13 października 1975 r. do 31 grudnia 1986 r. w Spółdzielni Pracy (...). Wnioskodawca udokumentował ogólny staż pracy w wymiarze 27 lat, 8 miesięcy, 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 11 lat, 2 miesiące i 19 dni.

/decyzja – k. 15 plik II akt ZUS/

Wnioskodawca R. P. decyzję organu rentowego uznał za krzywdzącą i wniósł od niej odwołanie. Wniósł także o uwzględnienie do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) na ujęciu wody w A..

/odwołanie – k. 2 /

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie – k. 3/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. P. urodził się (...)

/bezsporne/

W dniu 25 czerwca 2015 r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę.

/wniosek – k. 1 – 8 plik II akt ZUS/

Wnioskodawca w okresie od 6 stycznia 1987 r. do 29 lutego 1996 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w A. na stanowisku maszynisty pomp w pełnym wymiarze czasu pracy. Podczas zatrudnienia otrzymywał dodatek za pracę w szczególnych warunkach. Ubezpieczonemu w okresach od:

- od 6 stycznia 1987 r. do 25 kwietnia 1987 r. w okresie sezonu grzewczego 1986/1987,
- od 22 października 1991 r. do 15 kwietnia 1992 r. w okresie sezonu grzewczego 1991/1992,
- 18 października 1993 r. do dnia 15 kwietnia 1994 r. w okresie sezonu grzewczego 1993/1994,
- od 10 października 1994 r. w okresie sezonu grzewczego 1994/1995

powierzono wykonywanie czynności dodatkowych – obsługę kotła c.o. na Ujęciu Wody w A..

/świadczenie pracy – akta osobowe w kopercie – k. 16, karty wynagrodzeń – akta osobowe w kopercie – k. 16, zaświadczenia – akta osobowe w kopercie – k. 16/

Podczas zatrudnienia w w/w zakładzie pracy ubezpieczony legitymował się zaświadczeniem kwalifikacyjnym E w zakresie eksploatacji urządzeń energetycznych.

/zaświadczenia – akta osobowe w kopercie – k. 16/

Podczas zatrudnienia w w/w zakładzie pracy ubezpieczony obsługiwał pompy tłoczące wodę do sieci, tłoczył powietrze do wody – obsługiwał kompresor i agregat prądowórczy, obsługiwał chlorownię – chlorował wodę do sieci, wymieniał butle z chlorem, obsługiwał co roku kotły centralnego ogrzewania . Czynności te wykonywał w ramach normalnego czasu pracy. W (...) były dwa zbiorniki o pojemności 5000 m³ wody i ubezpieczony mył je chlorem. Co tydzień mył jeden zbiornik. Pompy, które obsługiwał wnioskodawca dawały wodę na miasto oraz pompy głębinowe. Ustawiał obroty pompy codziennie żeby cały czas szła i nie zatrzymywała się. Musiała być płynność pracy pompy. W brygadzie pracowały 3 osoby – 1 pompier i 2 elektryków, później były 2 osoby – pompier i elektryk. Ubezpieczony obsługiwał kompresor. Agregat prądowórczy uruchamiał jak nie było prądu. Uruchamiał go co najmniej 1 raz w tygodniu. Ubezpieczony obsługiwał sezonowo kotły c.o. Był palaczem. Były dwa kotły. Wrzucał węgiel do kotła, opróżniał popiół. Pracował także w kanałach ściekowych. Czyścił je. Pracował na ujęciu wody. Studnia miała około 100 m głębokości. Otrzymywał dodatek za pracę w szczególnych warunkach.

/zeznania wnioskodawcy – k. 27 – 28 w zw. z k. 29, zeznania świadka Z. P. – k. 28 – 29/

Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/bezsporne/

Wnioskodawca udokumentował ogólny staż pracy w wymiarze 27 lat, 8 miesięcy, 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 11 lat, 2 miesiące i 19 dni.

/wyliczenia ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentów, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy i świadka. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę. Zeznania wnioskodawcy oraz świadka nie budzą wątpliwości przy ocenie ich wiarygodności, nie są wzajemnie ze sobą ani z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne, wzajemnie ze sobą korespondują. W ocenie Sądu zeznania wnioskodawcy oraz świadka a także pozostała dokumentacja osobowa ubezpieczonego, zwłaszcza karty wynagrodzeń, z których wynika, że otrzymywał on dodatek za pracę w szczególnych warunkach potwierdzają jednoznacznie, że w spornym okresie ubezpieczony pracował w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl **art. 184 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do treści **art. 32 ust. 1** w/w ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 i 2 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok SN z 15.12.1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok SN z 15.11. 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe co do wieku – ukończył 60 rok życia oraz lat okresów składkowych i nieskładkowych. Skarżący nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, iż wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach na stanowisku palacza, maszynisty pomp, przy oczyszczaniu ścieków, przy obsłudze chloratów w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w A. od 6 stycznia 1987 r. do 29 lutego 1996 r.

Pracę **maszynisty pomp** zaliczyć należy do prac w warunkach szczególnych. Pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi wykaz zawarty w załączaniu do Zarządzenia Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

Stanowisko to wymienione zostało w Wykazie A, **Dziale II, poz. 1, pkt 28 – maszynista pomp.**

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymienione w dziale II prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych, są pracami w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pracę **palacza** zaliczyć należy do prac w warunkach szczególnych. Pomocnicze znaczenie w tym zakresie stanowi wykaz zawarty w załączaniu do Zarządzenia Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

Stanowisko to wymienione zostało w Wykazie A, **Dziale XIV, poz. 1, pkt 3 – palacz.**

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymienione w dziale XIV poz. 1 prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego, są pracami w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymienione w **dziale IX poz. 1** prace w kałach ściekowych oraz wymienione w **dziale IX poz. 2** oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych, są pracami w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że wymienione w **dziale IV poz. 1 produkcja chlorowców i związków chlorowcopodobnych**, jest pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stosownie do § 2 ust. 1 okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W myśl § 2 ust. 2 okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma jednak zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z dokumentów i z zeznań wnioskodawcy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że skarżący nie udowodnił okresu pracy 15 lat w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu, wnioskodawca wykazał, w przedmiotowym postępowaniu, że w Przedsiębiorstwie (...) w A. **od 6 stycznia 1987 r. do 29 lutego 1996 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach.**

Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawca, podczas zatrudnienia w w/w zakładzie pracy, obsługiwał pompy tłoczące wodę do sieci, tłoczył powietrze do wody – obsługiwał kompresor i agregat prądotwórczy, obsługiwał chlorownię – chlorował wodę do sieci, wymieniał butle z chlorem, obsługiwał kotły centralnego ogrzewania. Czynności te wykonywał w ramach normalnego czasu pracy. W (...) były dwa zbiorniki o pojemności 5000 m³ wody i ubezpieczony mył je chlorem. Co tydzień mył jeden zbiornik. Pompy, które obsługiwał wnioskodawca dawały wodę na miasto oraz pompy głębinowe. Ustawiał obroty pompy codziennie żeby cały czas szła i nie zatrzymywała się. Musiała być płynność pracy pompy. Ubezpieczony obsługiwał kompresor. Agregat prądotwórczy uruchamiał jak nie było prądu. Uruchamiał go co najmniej 1 raz w tygodniu. Ubezpieczony obsługiwał sezonowo kotły c.o. Był palaczem. Były dwa kotły. Wrzucał węgiel do kotła, opróżniał popiół. Pracował także w kanałach ściekowych. Czyścił je. Pracował na ujęciu wody. Studnia miała około 100 m głębokości. Otrzymywał dodatek za pracę w szczególnych warunkach.

W tym stanie faktycznym, zdaniem Sądu, okres zatrudnienia skarżącego w w/w zakładzie pracy w pełnym wymiarze czasu pracy jest pracą w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie wnioskodawca w sposób niewątpliwy wykazał przed Sądem, że przepracował ponad 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podkreślić należy, że istotnym jest jakie prace realnie w toku swojego zatrudnienia wykonywała skarżąca oraz czy prace te są wymienione w cytowanym wyżej Rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to Rozporządzenie jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych. Sama natomiast nazwa stanowiska (lub

brak tej nazwy) nie może dyskwalifikować faktycznie wykonywanych prac w spornym okresie zatrudnienia jako prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

W konsekwencji, normatywne rodzaje prac w szczególnych warunkach wyróżnia kryterium merytoryczne i formalne; pierwsze dotyczy wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy takiej pracy, warunkiem drugiego jest wymienienie jej w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Jedynie praca, która nie spełnia łącznie obu kryteriów, nie uprawnia do emerytury w niższym wieku emerytalnym określonym w tym rozporządzeniu.(porównaj: wyrok SN z dnia 8 maja 2012 roku w sprawie II UK 21/12)

Jednakże Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2008r. w sprawie I UK 192/07 podzielił pogląd, że praca pracowników zatrudnionych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych obejmuje prace pomocników spawaczy a więc mieści się w określeniu, „prac przy spawaniu” wymienionym w wykazach A i B stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i tym samym uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jedno-lity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.).

Na marginesie należy dodać, że pracownik, który w szczególnych warunkach u jednego pracodawcy w tym samym czasie wykonywał różne zadania, nie powinien być pozbawiony uprawnień do zaliczenia tego okresu do stażu wymaganego do uzyskania wcześniejszej emerytury (wyrok SN z dnia 27 stycznia 2012 roku w sprawie IIII UK 103/11).

Wnioskodawca spełnia także wszystkie pozostałe wymagane przepisami prawa przesłanki, zarówno w zakresie stażu pracy oraz nie bycia członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego jak i wieku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca R. P. złożył wniosek w dniu 25 czerwca 2015 r., a w dniu 13 maja 2014 r. ukończył 60 lat, zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 1 czerwca 2015 r. tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył wniosek.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu, wypożyczając akta rentowe.